

- ✓ Πως φορολογούνται οι περιστασιακά απασχολούμενοι και πως η διαφορά πραγματικού εισοδήματος και τεκμηρίων (προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων), με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4330/2015.
- ✓ Η ρύθμιση για τα τεκμήρια διαβίωσης κατοίκων εξωτερικού.
- ✓ Διόρθωση αδικιών από τεκμήρια και υπερφορολόγηση φορολογουμένων με πολύ χαμηλά πραγματικά εισοδήματα από τόκους ή και από ακίνητα.
- ✓ Ανάλυση με παραδείγματα όλων των περιπτώσεων.

Του φοροτεχνικού Γιώργου Δ. Χριστόπουλου*

(*Μέλος του Δ.Σ. της ΠΟΦΕΕ και Γεν. Γραμματέας της ΕΦΕΕΑ)

e-mail: g.christopoulos @mental.gr

Θα λέγαμε από καρδιάς ότι το μίνι Φ/Ν (Ν. 4330/2015), ήλθε να διορθώσει μεταξύ άλλων και μερικές φορολογικές αδικίες, όπως:

- ✓ η κατάργηση των τεκμηρίων διαβίωσης κατοίκων εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων και των ελλήνων ομογενών, και η επαναφορά στο φορολογικό καθεστώς αντίστοιχο με αυτό που ίσχυε με τον προηγούμενο ΚΦΕ (ν.2238/1994) για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013),
- ✓ η ορθολογική και δίκαιη κλιμακωτή φορολόγηση για τους περιστασιακά και ευκαιριακά απασχολούμενους, με τροποποίηση της φορολόγησης της προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίων τους και
- ✓ η φορολογική μεταχείριση της διαφοράς μεταξύ του τεκμαρτού εισοδήματος και του πραγματικού εισοδήματος που αποκτά ο φορολογούμενος μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου (θα φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων, υπό την προϋπόθεση ότι το τεκμαρτό εισόδημα του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ).

Να δούμε όμως με τη σειρά τις νέες ρυθμίσεις:

Α. Η ρύθμιση για τα τεκμήρια διαβίωσης κατοίκων εξωτερικού:

Με την ρύθμιση αυτή γίνεται **κατάργηση των τεκμηρίων διαβίωσης κατοίκων εξωτερικού**, με στόχο να αντιμετωπιστεί η εκροή κεφαλαίων από τη χώρα μας που ανήκουν σε Έλληνες ομογενείς.

Για τους εν λόγω φορολογούμενους η υποχρέωση να αναγράφουν στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος όλα τα εισοδήματα πηγής Ελλάδας, ανεξαρτήτως ποσού, δεν ενεργοποιεί πλέον τα τεκμήρια διαβίωσης.

Έτσι, στην περίπτωση που ένας φορολογικός κάτοικος εξωτερικού αποκτά εισόδημα από τόκους καταθέσεων στη χώρα μας ύψους ενός ευρώ, δεν θα επιβάλλεται φόρος στην Ελλάδα βάσει τεκμαρτού εισοδήματος αν έχει, για παράδειγμα, μια δευτερεύουσα κατοικία ή ένα επιβατηγό ΙΧ αυτοκίνητο.

Με την προϋπάρχουσα διάταξη όποιος κάτοικος εξωτερικού είχε εισόδημα από τόκους καταθέσεων έστω κι ένα ευρώ, **ήταν υποχρεωμένος να καταβάλει φόρο στην Ελλάδα βάσει των τεκμηρίων διαβίωσης.**

Αιτιολογική έκθεση: «Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 4330/2015, ρυθμίζεται η φορολόγηση των φορολογικών κατοίκων εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων και των ελλήνων ομογενών, και καθιερώνεται ένα φορολογικό καθεστώς αντίστοιχο με αυτό που ίσχυε με τον προηγούμενο ΚΦΕ (ν.2238/1994) για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013).

Για τους εν λόγω φορολογούμενους η υποχρέωση να αναγράφουν στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος όλα τα εισοδήματα πηγής Ελλάδας, ανεξαρτήτως ποσού, δεν ενεργοποιεί τα

τεκμήρια διαβίωσης. Π.χ. στην περίπτωση που ένας φορολογικός κάτοικος εξωτερικού αποκτά εισόδημα από τόκους καταθέσεων στη χώρα μας ύψους 1 ευρώ, δεν θα επιβάλλεται φόρος στην Ελλάδα βάσει τεκμαρτού εισοδήματος (π.χ. βάσει δευτερεύουσας κατοικίας, ΕΙΧ κ.λπ.). Με την προϊσχύουσα διάταξη του ν.4172/2013, όποιος κάτοικος εξωτερικού είχε εισόδημα από τόκους καταθέσεων στη χώρα μας ύψους 1 ευρώ, ήταν υποχρεωμένος να καταβάλει φόρο στην Ελλάδα βάσει των τεκμηρίων διαβίωσης.

Αυτό, όμως, είχε ως αποτέλεσμα οι φορολογικοί κάτοικοι εξωτερικού και ιδίως οι έλληνες ομογενείς να αποσύρουν τις καταθέσεις τους από τα ημεδαπά τραπεζικά ιδρύματα, με προφανή συνέπεια την απώλεια κεφαλαίων και φόρων επί των τόκων ή να εισάγουν χρηματικά κεφάλαια στην Ελλάδα προκειμένου να καλύψουν τα τεκμήρια διαβίωσης και στη συνέχεια να τα εξάγουν στο κράτος της φορολογικής τους κατοικίας. Τέλος, οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται για φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα».

Η νέα διατύπωση:

Έτσι: με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 4330/2015: 1. Η περίπτωση η' του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) **αντικαθίσταται ως εξής:**

Άρθρο 33. Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων **δεν εφαρμόζονται:** α)...β)...γ)...δ)...ε)...στ)...ζ)....

«η) Προκειμένου για αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες του άρθρου 31 φυσικού προσώπου που έχει τη φορολογική κατοικία του στην αλλοδαπή. Προκειμένου για δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του άρθρου 32 φυσικού προσώπου που έχει τη φορολογική κατοικία του στην αλλοδαπή εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.»

Η περίπτωση που αντικαθίσταται είχε ως εξής: ~~η) Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική κατοικία του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.~~

Η νέα διάταξη ισχύει για το φορολογικό έτος 2014 και εξής.

Με το προηγούμενο καθεστώς, φυσικό πρόσωπο που έχει την φορολογική κατοικία του στην αλλοδαπή, και εφόσον στο 2014, είχε εισόδημα από οποιαδήποτε αιτία στην Ελλάδα, π.χ. από τόκους καταθέσεων ύψους 1 ευρώ, ή από ενοίκια, τότε λειτουργούσε κανονικά και το τεκμαρτό του εισόδημα (δαπανών διαβίωσης), βάσει των διατάξεων του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε.-Ν. 4172/2013 και θα φορολογείτο βάσει του υψηλότερου εισοδήματος μεταξύ πραγματικού και τεκμαρτού.

Με την παραπάνω τροποποίηση σε καμία περίπτωση **δεν θα εφαρμόζεται** τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης για τους κατοίκους εξωτερικού (αποκτούν δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα).

Παράδειγμα: Φυσικό πρόσωπο που έχει την φορολογική του κατοικία στην αλλοδαπή, διατηρεί δευτερεύουσα κατοικία στην Ελλάδα και είναι κάτοχος ΕΙΧ αυτοκινήτου, που έχουν τεκμήριο π.χ. 8.500 ευρώ. **Αποκτά πραγματικό** εισόδημα από οποιαδήποτε αιτία στην Ελλάδα (π.χ. από ενοίκια 1.200 ευρώ).

Ερωτάται: εάν υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση και βάσει ποίου εισοδήματος θα φορολογηθεί.

Σύμφωνα με την πολ. 1067/20-3-2015 «οι κάτοικοι εξωτερικού υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα **μόνον όταν αποκτούν πραγματικό εισόδημα**, φορολογούμενο με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. βάσει κλίμακας ή αυτοτελώς) ή απαλλασσόμενο, από πηγές Ελλάδας.

Αντιθέτως, ένας κάτοικος εξωτερικού που διαθέτει π.χ. δευτερεύουσα κατοικία/επιβατικό αυτοκίνητο στην Ελλάδα ή προβαίνει σε αγορά ακινήτου/αυτοκινήτου στην Ελλάδα, εφόσον δεν αποκτά πραγματικό εισόδημα στη χώρα μας, δεν υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων της εν λόγω παραγράφου (σημ. δική μας: εννοεί της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του ν.4172/2013) με τις διατάξεις της περ. η' του άρθρου 33 του ν.4172/2013».

Απάντηση: Συνεπώς θα υποβάλλει μεν υποχρεωτικά δήλωση επειδή έχει πραγματικό εισόδημα, όμως με τη νέα πιο πάνω ρύθμιση, δεν θα λειτουργήσουν τα τεκμήρια (8.500 ευρώ)

που θα ήθελαν τη φορολόγηση βάσει του υψηλότερου εισοδήματος μεταξύ πραγματικού και τεκμαρτού.

Δηλαδή θα φορολογηθεί μόνο για το πραγματικό εισόδημα (1.200 ευρώ) από ενοίκια.

Β. Η φορολογική μεταχείριση της διαφοράς μεταξύ του τεκμαρτού εισοδήματος και του πραγματικού εισοδήματος που αποκτά ο φορολογούμενος μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού εισοδήματος και του εισοδήματος που αποκτά ο φορολογούμενος μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών- συνταξιούχων, υπό την προϋπόθεση ότι το τεκμαρτό εισόδημα του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.

Αιτιολογική έκθεση: «Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 4330/2015 «Τροποποίηση διατάξεων Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και άλλες διατάξεις»), **ορίζεται ότι** η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού εισοδήματος και του εισοδήματος που αποκτά ο φορολογούμενος μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών- συνταξιούχων, υπό την προϋπόθεση ότι το τεκμαρτό εισόδημα του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ».

Έτσι: «2. Στο τέλος της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται η φράση **«έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ ή».**

Επί πλέον η περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

Η περίπτωση που καταργείται ορίζει:

~~ε) Δεν εφαρμόζεται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφόσον ο φορολογούμενος ή τα εξαρτώμενα μέλη αποκτούν εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα.~~

Συνεπώς η παράγραφος 1 του άρθρου 34 του ΚΦΕ-Ν. 4172/2013 μετά τις πάρα πάνω τροποποιήσεις (κωδικοποιημένη) θα έχει ως ακολούθως:

1. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 30, η οποία προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα, προσδιορίζεται από τη Φορολογική Διοίκηση κατά το ίδιο φορολογικό έτος σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους και φορολογείται:

α) σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 15 εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα:

- μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις
- ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις
- ή δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία
- **ή έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή /και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ ή**

β) σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 29, εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εφόσον το **μεγαλύτερο μέρος** των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

γ) σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 29, εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα **μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση** ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από ατομική αγροτική επιχείρηση.

δ) σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15, εφόσον ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο. Α. Ε.Δ).

~~ε) Δεν εφαρμόζεται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφόσον ο φορολογούμενος ή τα εξαρτώμενα μέλη αποκτούν εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα.~~

Γ. Φορολογική αντιμετώπιση των περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενων, εφόσον δεν είναι επιτηδευματίες και της διαφοράς πραγματικού εισοδήματος τους και τεκμηρίων με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4330/2015.

Ως εισόδημα από μισθούς και συντάξεις θα αντιμετωπίζονται φορολογικά, τα εισοδήματα που αποκτούν οι περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενοι, άνεργοι, νοικοκυρές, φοιτητές, συμμετέχοντες σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ.λπ. και **εφόσον αυτοί δεν είναι επιτηδευματίες**, δηλαδή δεν έχουν κάνει έναρξη εργασιών. Σχετική νομοτεχνική βελτίωση (σε σχέση με την αρχική διατύπωση) κατέθεσε η αναπληρώτρια υπουργός κα Νάντια Βαλαβάνη κατά την πρώτη ημέρα (16-6-2015) συζήτησης του νομοσχεδίου στη Βουλή.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση, «με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του μίνι Φ/Ν που κατατέθηκε στη βουλή «τα εισοδήματα που αποκτούν οι περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενοι (άνεργοι, νοικοκυρές, φοιτητές, συμμετέχοντες σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ.λπ.) και εφόσον αυτοί δεν είναι επιτηδευματίες, δηλαδή δεν έχουν κάνει έναρξη εργασιών, αντιμετωπίζονται φορολογικά, για λόγους φορολογικής δικαιοσύνης, ως εισόδημα από μισθούς-συντάξεις υπολογιζόμενου του ποσού της μείωσης φόρου των 2.100 ευρώ και χωρίς να βεβαιώνεται προκαταβολή επόμενου έτους».

Η νέα διατύπωση έχει ως εξής:

4. Στο άρθρο 72 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέα παράγραφος 35 ως εξής:

*«35. Όταν το **πραγματικό** εισόδημα των φορολογουμένων κατά το φορολογικό έτος 2014 δεν υπερβαίνει το ποσό των **έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ** και το **τεκμαρτό** τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των **εννιά χιλιάδων πεντακοσίων (9.500) ευρώ** και εφόσον αυτοί δεν ασκούν **επιχειρηματική δραστηριότητα** για την οποία απαιτείται η υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών ή ατομική αγροτική δραστηριότητα, **το εισόδημα αυτό εξαιρουμένου του εισοδήματος από κεφάλαιο και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων** φορολογούνται με την **κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων της παρ.1 του άρθρου 15.***

*Εάν το πραγματικό εισόδημα της προηγούμενης παραγράφου υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ **το υπερβάλλον** ποσό φορολογείται με την **κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας.***

Οι διατάξεις εφαρμόζονται και για τους φορολογούμενους οι οποίοι διέκοψαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα για το εισόδημα που απέκτησαν μετά την διακοπή της »

Σχόλια- διευκρινήσεις:

Ως γνωστόν για να επιλύσει ευνοϊκά (και μάλιστα αναδρομικά από 1-1-2014) το παραπάνω θέμα, η διοίκηση με την **πολ. 1047/12.2.2015** έδωσε διευκρινίσεις επί των διατάξεων των περιπτώσεων β' και στ' της παρ.2 άρθρου 12 ν.4172/2013 και «μεταξύ των περιπτώσεων των δικαιούχων απόκτησης εισοδημάτων για τους οποίους θεωρείται ότι συντρέχει η ανωτέρω εργασιακή σχέση, λόγω της φύσης των εργασιών τους και συνεπώς **χαρακτηρίζεται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες** είναι και οι πιο κάτω:

- α) τα εισοδήματα των ασκούμενων δικηγόρων και σπουδαστών που πραγματοποιούν πρακτική εξάσκηση,
- β) τα εισοδήματα φυσικών προσώπων που απασχολούνται σε προγράμματα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας,
- γ) οι αποζημιώσεις ανέργων ή εργαζομένων από το κοινοτικό ή εθνικό ταμείο για την παρακολούθηση επιδοτούμενων σεμιναρίων επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης,
- δ) τα εισοδήματα που αποκτούν δικαιούχοι προγράμματος «επανεidίκευσης, κατάρτισης και απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας» (αφορά πρώην εργαζομένους εταιριών που έκλεισαν και οι οποίοι υπάχθηκαν στα προγράμματα αυτά),
- ε) τα εισοδήματα που αποκτούν συμβασιούχοι έργου στα Κ.Ε.Π., Δημόσιο και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ.

στ) τα εισοδήματα που αποκτούν φοιτητές, μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες κ.λ.π. εξαιτίας της συμμετοχής τους σε ερευνητικά προγράμματα, καθώς επίσης **και οι περιπτώσεις απόκτησης εισοδημάτων από περιστασιακά απασχολούμενους** όπως φοιτητές, νοικοκυρές, άνεργοι κ.λπ. που συμμετέχουν σε εργασίες όπως, έρευνες αγοράς, συγκέντρωση ερωτηματολογίων, συλλογή παλιών αντικειμένων ή σιδήρων και οι οποίοι αποκτούν ευκαιριακά εισόδημα».

Από πλευράς ΚΦΑΣ (ΕΛΠ) σχετικά για τα παραπάνω εισοδήματα πρέπει να θυμηθούμε τα εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 4308/2014 και την πολ. 1003/31-12-2014 δεν έχουν υποχρέωση εφαρμογής του νόμου αυτού και συνεπώς **δεν υποχρεούνται σε έκδοση παραστατικών πωλήσεων η υπηρεσιών και στην τήρηση των λογιστικών βιβλίων**, τα φυσικά πρόσωπα τα οποία ευκαιριακά και ως παρεπόμενη απασχόληση πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες, εφόσον το εισόδημα που αποκτούν από τις συναλλαγές αυτές δεν υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ ετησίως:

Α).....Β) Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία ευκαιριακά και ως παρεπόμενη απασχόληση πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες. Ως ευκαιριακή παρεπόμενη δραστηριότητα χαρακτηρίζεται η δραστηριότητα που δεν ασκείται κατά σύστημα και αποδεικνύεται από τα πραγματικά περιστατικά

Ενδεικτικές περιπτώσεις της παραπάνω κατηγορίας είναι:

1^{ον}) Τα φυσικά πρόσωπα όπως φοιτητές, νοικοκυρές, άνεργοι κλπ, που συμβάλλονται με εταιρείες ερευνών με συμβάσεις έργου ή όχι.

2^{ον}) Τα φυσικά πρόσωπα που διενεργούν πωλήσεις με το σύστημα της κατ' οίκον επίδειξης, ως αντιπρόσωποι πωλητές (dealers).

3^{ον}) Οι ιδιωτικοί ή δημόσιοι υπάλληλοι, φοιτητές, μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες κ.λ.π οι οποίοι μετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα επιχορηγούμενα ή μη, τα οποία εκτελούνται τόσο από πρόσωπα υπόχρεα του νόμου αυτού, όσο και από διάφορους φορείς.

4^{ον}) Οι διερμηνείς ή μεταφραστές.

Γ) Δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι ή συνταξιούχοι που είναι συγγραφείς ή εισηγητές εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων, εφόσον δεν ασκούν άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Από πλευράς φορολογίας εισοδήματος τα παραπάνω (υπό στοιχεία Β και Γ) πρόσωπα, φορολογούνται κανονικά σύμφωνα με τον ΚΦΕ-ν. 4172/2013 και προκειμένου να διασφαλίζεται η υποβολή των εισοδημάτων αυτών σε φορολογία, επειδή δεν υποχρεούνται να εκδίδουν παραστατικά, η οντότητα προς την οποία παρέχεται υπηρεσία ή πωλούνται τα αγαθά και συναλλάσσεται με αυτά ως αγοραστής, οφείλει να εκδίδει για τεκμηρίωση και αναγνώριση της συναλλαγής, το προβλεπόμενο παραστατικό από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. (βλ. παρ. 10 του άρθρου 8 για το τιμολόγιο πώλησης).

Το σχετικό παραστατικό δύναται να είναι ενδεικτικά, κάθε έγγραφη συμφωνία (συμφωνητικό), υπεύθυνη δήλωση, τιμολόγιο (αγοράς), «τίτλος κτήσης», απόδειξη δαπάνης, αρκεί να περιλαμβάνει όλα τα κατά τα προαπαιτούμενα δεδομένα.

Σύμφωνα με την πολ. 1051/19-2-2015, με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία βεβαιώσεων που αποστέλλονται στη Δ.ΗΛΕ.Δ., προσυμπληρώνονται τα εισοδήματα και οι παρακρατηθέντες φόροι στους αντίστοιχους κωδικούς των πινάκων της δήλωσης.

Έτσι στην κατάσταση που περιέχει η παραπάνω πολ. 1051/19-2-2015, δίδονται οδηγίες για τους κωδικούς με τους οποίους αποστέλλονται οι βεβαιώσεις ανά κατηγορία εισοδήματος μισθωτής εργασίας, συντάξεων και λοιπών εισοδημάτων.

Συγκεκριμένα ορίζει ότι με **κωδ. 4**, θα αποστέλλονται οι βεβαιώσεις για «**αμοιβές ασκούμενων δικηγόρων, πρακτική άσκηση φοιτητών, συμμετοχή σε επιδοτούμενα σεμινάρια, περιστασιακά απασχολούμενοι κτλ.**» και οι κωδικοί που προσυμπληρώνονται στο έντυπο Ε1 είναι **(301-302)**, ο δε φόρος στους κωδικούς **(315-316), (333-334)**.

Επίσης στην κατάσταση δίδονται οδηγίες για τους κωδικούς με τους οποίους αποστέλλονται οι βεβαιώσεις αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα. Με **κωδ. 6**, αποστέλλονται

«Ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα απαλλασσομένων, μη υπόχρεων σε τήρηση βιβλίων (ελεγκτές ΑΕ, εισηγητές σεμιναρίων, συγγραφείς δημόσιοι υπάλληλοι, κτλ)» και οι κωδικοί που προσυμπληρώνονται στο έντυπο Ε1 είναι **(403-404)**, ο δε φόρος στους κωδικούς **(605-606)**.

Στις σχετικές οδηγίες από το φετινό «βιβλιαράκι» για τις δηλώσεις που κοινοποίησε η ΓΓΔΕ αναφέρεται ότι στους κωδικούς 403-404 «Αναγράφονται τα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούνται από φυσικά πρόσωπα μη επιτηδευματίες, δηλαδή μη υπόχρεους σε τήρηση βιβλίων και στοιχείων βάσει του Κ.Φ.Α.Σ. όπως π.χ. εισοδήματα εισηγητών σεμιναρίων, εισοδήματα αποκτηθέντα με τίτλο κτήσης του Κ.Φ.Α.Σ. κ.λπ. εφόσον οι δικαιούχοι των εισοδημάτων αυτών δεν ασκούν άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα εισοδήματα αυτά φορολογούνται εξολοκλήρου, χωρίς την αφαίρεση επιχειρηματικών δαπανών και κράτησης τελών χαρτοσήμου».

Επίσης αναφέρεται ότι στους κωδικούς 409-410 «Αναγράφονται τα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα των παραπάνω δικαιούχων (μη επιτηδευματιών), όταν ο καταβάλλων τις αμοιβές τους, δεν απέστειλε ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου ως όφειλε, τα στοιχεία της «βεβαίωσης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα» με βάση την ΠΟΛ.1051/19 Φεβρουαρίου 2015 Απόφαση της Γ.Γ.Δ.Ε..

Αναγράφονται τα ακαθάριστα έσοδα που φορολογούνται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, στις περιπτώσεις που εντάσσονται στην έννοια της επιχειρηματικής συναλλαγής κατά τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 21 του ν.4172/2013 δηλαδή, στις περιπτώσεις μεμονωμένων συμπτωματικών πράξεων καθώς και συστηματικής διενέργειας πράξεων (τρείς και άνω ομοειδείς συναλλαγές εντός εξαμήνου ή εντός διετίας στην περίπτωση ακινήτων) στις οποίες δεν υπάρχει υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων του Κ.Φ.Α.Σ.».

Εν όψει των πιο πάνω:

Γίνεται σαφές ότι στην ουσία η νέα ρύθμιση με την παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 4330/2015, επηρεάζει τον τρόπο φορολόγησης των περιστασιακών εισοδημάτων που έχουν καταχωρηθεί στον **κωδ. 403-404** του πίνακα Γ2 (**από επιχειρηματική δραστηριότητα**), για το ποσό **πάνω από 6.000**, όπου **το υπερβάλλον ποσό** θα φορολογείται με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενώ μέχρι 6.000 ευρώ με την κλίμακα των μισθωτών.

Άρα όσα εισοδήματα δικαιούχων (*αμοιβές ασκούμενων δικηγόρων, πρακτική άσκηση φοιτητών, συμμετοχή σε επιδοτούμενα σεμινάρια, περιστασιακά απασχολούμενοι κτλ.*) έχουν προσυμπληρωθεί στον πίνακα 4Α του Ε1 (εισοδήματα από μισθωτή εργασία) προφανώς δεν επηρεάζονται. Έχουν τη φορολογική μεταχείριση της κλίμακας των μισθωτών.

Στη συνέχεια θα προσπαθήσουμε να αποκωδικοποιήσουμε τις παραπάνω αλλαγές και για το λόγο αυτό θα παραθέσουμε μία σειρά από παραδείγματα. Πριν όμως, να **δούμε τις δηλώσεις της κας Βαλαβάνη από την συζήτηση στη Βουλή :**

«.....Τι λέμε, λοιπόν, στην παράγραφο 4 του άρθρου 1 του παρόντος νομοσχεδίου;

Τα εισοδήματα που αποκτούν οι περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενοι, άνεργοι, νοικοκυρές, φοιτητές, συμμετέχοντες σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ.λπ. και **εφόσον αυτοί δεν είναι επιτηδευματίες**, δηλαδή δεν έχουν κάνει έναρξη εργασιών, αντιμετωπίζονται φορολογικά, για λόγους φορολογικής δικαιοσύνης, ως εισόδημα από μισθούς και συντάξεις, υπολογιζόμενου του ποσού της μείωσης φόρου των 2.100 ευρώ –να επισημάνω και εδώ ότι χρειάζονται αποδείξεις- και χωρίς να βεβαιώνεται προκαταβολή επόμενου έτους.

Στη συνέχεια, καθιερώνεται ορθολογική και δίκαιη κλιμακωτή φορολόγηση για τους περιστασιακά και ευκαιριακά ως ανωτέρω απασχολούμενους, των οποίων το εισόδημα μπορεί να υπερβαίνει έστω και για λίγα ευρώ το ποσό των 6.000 ευρώ.

Το υπερβάλλον ποσό υπάγεται στην κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενώ το ποσό έως 6.000 ευρώ φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών.

Στη συνέχεια αντιμετωπίζεται κι η περίπτωση των φορολογούμενων, που λόγω της οικονομικής κρίσης, διέκοψαν την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, ώστε να υπάγονται σε δικαιότερο φορολογικό καθεστώς, εφόσον το εισόδημα που απέκτησαν, πραγματικό και τεκμαρτό, μετά τη διακοπή της δραστηριότητάς τους, είναι εντός των ορίων

της παραγράφου 35».

Να δούμε επίσης πως ανέλυσε τις διατάξεις στην παρέμβαση της η Αικατερίνη Παπανάτσιου εισηγήτρια του νομοσχεδίου.

Το νομοσχέδιο έρχεται για να διορθώσει μεταξύ άλλων και φορολογικές αδικίες.

Έτσι, προβλέπεται η **κατάργηση των τεκμηρίων διαβίωσης κατοίκων εξωτερικού**, με στόχο να αντιμετωπιστεί η εκροή κεφαλαίων από τη χώρα μας που ανήκουν σε Έλληνες ομογενείς.

Για τους εν λόγω φορολογούμενους η υποχρέωση να αναγράφουν στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος όλα τα εισοδήματα πηγής Ελλάδας, ανεξαρτήτως ποσού, δεν ενεργοποιεί πλέον τα τεκμήρια διαβίωσης.

Έτσι, στην περίπτωση που ένας φορολογικός κάτοικος εξωτερικού αποκτά εισόδημα από τόκους καταθέσεων στη χώρα μας ύψους ενός ευρώ, δεν θα επιβάλλεται **τέκως φόρος** στην Ελλάδα βάσει τεκμαρτού εισοδήματος αν έχει, για παράδειγμα, μια δευτερεύουσα κατοικία ή ένα επιβατηγό ΙΧ αυτοκίνητο.

Με την προϋπάρχουσα διάταξη όποιος κάτοικος εξωτερικού είχε εισόδημα από τόκους καταθέσεων έστω κι ένα ευρώ, **ήταν υποχρεωμένος να καταβάλει φόρο στην Ελλάδα βάσει των τεκμηρίων διαβίωσης**.

Αυτό, όμως, είχε σαν αποτέλεσμα οι φορολογικοί κάτοικοι εξωτερικού και ιδίως οι Έλληνες ομογενείς, να αποσύρουν τις καταθέσεις τους από τα ημεδαπά τραπεζικά ιδρύματα με προφανή συνέπεια την απώλεια κεφαλαίων και φόρων επί των τόκων ή να εισάγουν χρήματα για να αντιμετωπίσουν τα κεφάλαια στην Ελλάδα, προκειμένου να καλύψουν τα τεκμήρια διαβίωσης και στη συνέχεια να τα εξάγουν στο κράτος της φορολογικής τους κατοικίας.

Τέλος, οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται για φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.

Προκρίνουμε την τροποποίηση της φορολόγησης προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίων, αλλά και την αλλαγή του τρόπου αντιμετώπισης των περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενων.

Το εισόδημα που αποκτούν οι περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενοι -που είναι οι άνεργοι, οι νοικοκυρές, οι φοιτητές- συμμετέχοντας σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας και εφόσον αυτοί δεν είναι επιτηδευματίες, δηλαδή δεν έχουν κάνει έναρξη εργασιών, αντιμετωπίζεται για λόγους φορολογικής δικαιοσύνης σαν εισόδημα από μισθούς, συντάξεις, υπολογιζόμενο του ποσού της μείωσης των 2.100 ευρώ και χωρίς να βεβαιώνεται η προκαταβολή στο επόμενο έτος.

Επίσης, στο παρόν νομοσχέδιο καθιερώνεται ορθολογική και δίκαιη κλιμακωτή φορολόγηση για τους περιστασιακά και ευκαιριακά απασχολούμενους.

Αν τα εισοδήματα αυτά **υπερβαίνουν τα 6.000 ευρώ, το υπερβάλλον ποσό υπάγεται στην κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας**, ενώ το ποσό έως 6.000 ευρώ φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τους φορολογούμενους που διέκοψαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και το εισόδημα που απέκτησαν μετά τη διακοπή της.

Συμπεριλαμβάνουμε, επίσης, στο νομοσχέδιο τη μη ενεργοποίηση των τεκμηρίων για τα αυτοκίνητα και τα ακίνητα όταν ο φορολογούμενος έχει μόνο μικρά εισοδήματα από τόκους καταθέσεων και ένα αυτοκίνητο ή ακίνητο και το τεκμήριο δεν υπερβαίνει τις 9.500 ευρώ, διορθώνοντας έτσι τις αδικίες των τεκμηρίων και δίνοντας λύση στο πρόβλημα της υπερφορολόγησης χιλιάδων φορολογουμένων με πολύ χαμηλά πραγματικά εισοδήματα από τόκους ή και από ακίνητα.

Γ. Θα προσπαθήσουμε να αποκωδικοποιήσουμε τις παραπάνω αλλαγές και για το λόγο αυτό θα παραθέσουμε μία σειρά από παραδείγματα:

Παραδείγματα κατά περίπτωση:

α) σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 15 εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα:

- μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις
- ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις
- ή δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία
- **ή έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή /και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ ή**

A1. παράδειγμα:

Εισόδημα από μισθούς: 9.000,00

Εισόδημα από ακίνητα: 3.000,00

Σύνολο εισοδημάτων: 12.000,00

Τεκμήρια: 16.000,00

Προστιθέμενη διαφορά: 4.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά (4.000,00 ευρώ), θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών επειδή το μεγαλύτερο ποσό εισοδήματος προέρχεται από μισθωτή εργασία.

A2 παράδειγμα:

Εισόδημα από μισθούς: 9.000,00

Εισόδημα από ακίνητα: 9.000,00

Σύνολο εισοδημάτων: 18.000,00

Τεκμήρια: 20.000,00

Προστιθέμενη διαφορά: 2.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, γιατί σύμφωνα με την απόφαση ΠΟΛ. 1076/2015, αν ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από περισσότερες της μίας κατηγορίας εισοδήματος και υπάρχει ισότητα μεταξύ τους τότε η διαφορά μεταξύ συνολικού εισοδήματος και αντικειμενικών δαπανών απόκτησης και διαβίωσης φορολογείται με τη φορολογική κλίμακα της παρ. 1 άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε.

A3 παράδειγμα:

Σύνολο εισοδημάτων: 0,00

Τεκμήρια: 12.000,00

Προστιθέμενη διαφορά: 12.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών επειδή δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία.

A4 Παράδειγμα:

Εισόδημα από τόκους: 200,00

Σύνολο εισοδημάτων: 200,00

Τεκμήρια: 9.000,00

Προστιθέμενη διαφορά: 8.800,00

Η προστιθέμενη διαφορά (με την νέα ρύθμιση) θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, επειδή έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (από ακίνητα) και **το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.**

β) σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 29, εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

B1 Παράδειγμα:

Εισόδημα από επιχειρηματική
δραστηριότητα: 9.000,00
Εισόδημα από ακίνητα: 3.000,00
Σύνολο εισοδημάτων: 12.000,00
Τεκμήρια: 20.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 8.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά θα φορολογηθεί με την κλίμακα **της επιχειρηματικής δραστηριότητας**, επειδή το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προέρχεται από μισθούς ή συντάξεις.

B2 Παράδειγμα:

Εισόδημα από ακίνητα: 8.000,00
Σύνολο εισοδημάτων: 8.000,00
Τεκμήρια: 20.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 4.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά (4.000,00 ευρώ) θα φορολογηθεί με την **κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας**, επειδή το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προέρχεται από μισθούς ή συντάξεις και επειδή περαιτέρω έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (από ακίνητα), αλλά **το τεκμαρτό του εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.**

B3 Παράδειγμα:

Εισόδημα από τόκους: 200,00
Σύνολο εισοδημάτων: 200,00
Τεκμήρια: 10.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 9.800,00

Η προστιθέμενη διαφορά θα φορολογηθεί με την κλίμακα **της επιχειρηματικής δραστηριότητας**, επειδή αφενός το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία ή συντάξεις και αφετέρου έχει μεν εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (από ακίνητα), αλλά **το τεκμαρτό του εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.**

B4 Παράδειγμα:

Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα: - 9.000,00 (ζημία)
Εισόδημα από ακίνητα: 3.000,00
Σύνολο εισοδημάτων: 3.000,00
Τεκμήρια: 12.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 9.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά (9.000,00 ευρώ) θα φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, επειδή το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προέρχεται από μισθούς ή συντάξεις.

Σημείωση: Αν ο φορολογούμενος φορολογηθεί βάσει τεκμηρίων και δεν προβεί σε ανάλωση

κεφαλαίου, τότε θα χάσει τη ζημία η οποία δεν θα μπορεί να μεταφερθεί στα επόμενα έτη για να συμψηφιστεί με κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα.

γ) σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 29, εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Γ1 Παράδειγμα:

Εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση: 9.000,00
Σύνολο εισοδημάτων: 9.000,00
Τεκμήρια: 15.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 6.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά (6.000,00 ευρώ) θα φορολογηθεί με την κλίμακα της παρ. 3 του άρθρου 29 (13%), επειδή ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Γ2 Παράδειγμα:

Εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση: 9.000,00
Εισόδημα από ακίνητα: 3.000,00
Σύνολο εισοδημάτων: 12.000,00
Τεκμήρια: 20.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 8.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά θα φορολογηθεί με την κλίμακα της παρ. 3 του άρθρου 29 (13%), επειδή το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων προέρχεται από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Γ3 Παράδειγμα:

Εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση: -5.000,00 (ζημία)
Εισόδημα από ακίνητα: 3.000,00
Σύνολο εισοδημάτων: 3.000,00
Τεκμήρια: 10.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 7.000,00

Η προστιθέμενη διαφορά (7.000,00 ευρώ) θα φορολογηθεί με την κλίμακα επιχειρηματικής δραστηριότητας της παρ. 1 του άρθρου 29 (26%), επειδή το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων δεν προέρχεται από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Σημείωση: Αν ο φορολογούμενος φορολογηθεί βάσει τεκμηρίων και δεν προβεί σε ανάλωση κεφαλαίου, τότε θα χάσει τη ζημία η οποία δεν θα μπορεί να μεταφερθεί στα επόμενα έτη για να συμψηφιστεί με κέρδη από αγροτική ή άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα.

δ) σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15, **εφόσον** ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο. Α. Ε.Δ).

Δ1 Παράδειγμα:

Εισόδημα από τόκους: 200,00
Σύνολο εισοδημάτων: 200,00
Τεκμήρια: 10.000,00
Προστιθέμενη διαφορά: 9.800,00

Ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.

Η προστιθέμενη διαφορά θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, επειδή είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.

Πότε εφαρμόζεται και ενεργοποιείται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη.
(περ. θ' της παρ. 1, του άρθρου 31, του ΚΦΕ-Ν. 4172/2013 Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες)

Με την παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 4330/2015, η περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε. καταργείται. Η περίπτωση που καταργείται όριζε:

~~ε) Δεν εφαρμόζεται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφόσον ο φορολογούμενος ή τα εξαρτώμενα μέλη αποκτούν εισόδημα μόνο από τόκους και ακίνητα.~~

Συνεπώς επανέρχεται σε ισχύ η περ. θ' της παρ. 1, του άρθρου 31, του ΚΦΕ-Ν. 4172/2013, η οποία ορίζει ότι: «θ) Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα».

Κατά συνέπεια χρειάζεται να δούμε με παραδείγματα πότε εφαρμόζεται και ενεργοποιείται η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη και πως αυτή φορολογείται:

E1 Παράδειγμα:

Εισόδημα από τόκους:	10,00
Σύνολο εισοδημάτων:	10,00
Τεκμήρια:	3.000,00 (μόνο η ελάχιστη)

Προστιθέμενη διαφορά: 2.990,00.

Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη (3.000,00) εφαρμόζεται γιατί ο φορολογούμενος έχει πραγματικό εισόδημα από τόκους.

Η προστιθέμενη διαφορά (2.990,00 ευρώ θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, επειδή (με την νέα ως άνω ρύθμιση) έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (από τόκους) και **το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.**

E2 Παράδειγμα:

Εισόδημα από τόκους:	10,00
Σύνολο εισοδημάτων:	<u>10,00</u>
Τεκμήριο κατοικίας :	2.500,00

Πλέον ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη:	<u>3.000,00</u>
Σύνολο τεκμαρτού εισοδήματος	5.500,00

Προστιθέμενη διαφορά: 5.490,00

Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη (3.000,00) εφαρμόζεται γιατί ο φορολογούμενος έχει πραγματικό εισόδημα από τόκους και τεκμαρτό από την κατοικία, το οποίο προστίθεται στην ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης.

Συνεπώς η προστιθέμενη διαφορά (5.490,00 ευρώ), θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, επειδή έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (από τόκους) και **το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.**

E3 Παράδειγμα:

Εισόδημα από τόκους:	50,00
Σύνολο εισοδημάτων:	<u>50,00</u>
Τεκμήριο κατοικίας :	3.500,00

Τεκμήριο αυτοκινήτου	3.500,00
Πλέον ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη:	<u>3.000,00</u>

Σύνολο τεκμαρτού εισοδήματος	<u>10.000,00</u>
------------------------------	------------------

Προστιθέμενη διαφορά: 9.950,00

Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη (3.000,00) εφαρμόζεται γιατί ο φορολογούμενος έχει πραγματικό εισόδημα από τόκους και τεκμαρτό από την κατοικία, το οποίο προστίθεται στην ελάχιστη δαπάνη.

Συνεπώς η προστιθέμενη διαφορά 9.950,00 ευρώ θα φορολογηθεί με την **κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας**, επειδή αφενός το **μεγαλύτερο μέρος** των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις, αφετέρου επειδή έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (από τόκους) και **το συνολικό τεκμαρτό του εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.**

Φοιτητής με αμοιβή από περιστασιακή εργασία:

Παράδειγμα 1^ο:

Φοιτητής 19 ετών στο 2014 είχε εισπράξει για έκτακτη αμοιβή (π.χ. διανομή διαφημιστικών φυλλαδίων) με απόδειξη επαγγελματικής δαπάνης (τίτλο κτήσης), που εξέδωσε μία επιχείρηση, για το ποσό 1.200 ευρώ, με παρακράτηση φόρου 20%, έναντι του οφειλόμενου με τις γενικές διατάξεις φόρου.

Υποχρεούται να υποβάλει δική του δήλωση, γιατί σύμφωνα με το άρθρο 67 του ΚΦΕ-ν.4172/2013 και την **πολ.1067/20-3-20015, υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1): έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και αποκτά πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα, φορολογούμενο με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. βάσει κλιμακίων ή αυτοτελώς) ή απαλλασσόμενο, ανεξάρτητα από το αν είναι εξαρτώμενο μέλος ή όχι.**

Επίσης στην παραπάνω πολ.1067/20.3.2015 διευκρινίζεται ότι, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις δεν προβλέπεται, πλέον, εξαίρεση από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης για τα ενήλικα τέκνα (π.χ. φοιτητές κ.λπ.), ακόμα και εάν αυτά αναγνωρίζονται ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του παρόντος Κώδικα, εφόσον αποκτούν εισόδημα.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι αν θα φορολογηθεί με το πραγματικό εισόδημα των 1.200 ευρώ, ή θα φορολογηθεί για την ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 3.000 ευρώ, καθόσον συντρέχει η περ. θ' της παρ. 1 τού άρθρου 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ- 4172/2013 γιατί «δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα». Εδώ δηλώνεται πραγματικό εισόδημα.

Η απάντηση είναι ότι αν δεν μπορεί να καλύψει τη δαπάνη με βάση το άρθρο 34 του ΚΦΕ-Ν. 4172/2013, (π.χ. από ανάλωση κεφαλαίου - κωδ.781 έως 788 του πιν. 6 της δήλωσης), κατά τη προστιθέμενη διαφορά των 1.800 ευρώ (3.000 – 1.200 το πραγματικό εισόδημα) και αν δεν δινόταν η λύση με την παραπάνω τροπολογία, (βλ. πιο πάνω όπου στο άρθρο 72 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέα παράγραφος 35) αλλά και την πολ 1047/12.2.2015 με την οποία η διοίκηση έδωσε διευκρινίσεις επί των διατάξεων των περιπτώσεων β' και στ' της παρ.2 άρθρου 12 ν.4172/2013 και μεταξύ άλλων, χαρακτηρίζεται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και «τα εισοδήματα που αποκτούν φοιτητές, μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες κ.λ.π. εξαιτίας της συμμετοχής τους σε ερευνητικά προγράμματα, καθώς επίσης και οι περιπτώσεις απόκτησης εισοδημάτων από περιστασιακά απασχολούμενους όπως φοιτητές, νοικοκυρές, άνεργοι κ.λπ. που συμμετέχουν σε εργασίες όπως, έρευνες αγοράς, συγκέντρωση ερωτηματολογίων, συλλογή παλιών αντικειμένων ή σιδήρων και οι οποίοι αποκτούν ευκαιριακά εισόδημα», ο φοιτητής αυτός θα φορολογούνταν με το ποσό 3.000 ευρώ, ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα (κωδ. 403 στον πίνακα Γ2).

Συνεπώς **θα έπαιρνε «φουσκωμένο» το εκκαθαριστικό:**

με φόρο και προκαταβολή:

Φόρος: 3.000X26%	=	780,00 ευρώ
Μείον ο φόρος που παρακρατήθηκε		- 240,00
υπόλοιπο		540,00
πλέον προκαταβολή		189,00
σύνολο		729,00

Όμως με τις νέες διατάξεις, θα φορολογηθεί ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες:

Οπότε φόρος: 3.000 X 22%	=	660,00 ευρώ
αφαιρείται η έκπτωση		- 2.100,00
οφειλόμενος φόρος		0,00
Μείον ο φόρος που παρακρατήθηκε		- 240,00
Φόρος για επιστροφή		240,00

Φοιτητής με εισόδημα μόνο από τόκους:

Παράδειγμα 2^ο:

Φοιτητής 19 ετών είναι προστατευόμενο μέλος της οικογένειας.

Στο 2014 είχε εισόδημα από τόκους 80 ευρώ, από τραπεζικό λογαριασμό καταθέσεων στο όνομά του, για τους οποίους φορολογήθηκε αυτοτελώς με 15%, ποσό (12 ευρώ), το οποίο παρακράτησε και απέδωσε η τράπεζα.

Ερωτάται: α) εάν υποχρεούται να υποβάλει δήλωση για το 2014, β) εφόσον υποχρεούται, πως θα φορολογηθεί και γ) εάν ο γονέας μπορεί να τον συμπεριλάβει ως εξαρτώμενο μέλος στον πίνακα 9 της δήλωσης (Ε1).

Απαντήσεις:

α) υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση, γιατί σύμφωνα με το άρθρο 67 του ΚΦΕ-ν.4172/2013 και την **πολ.1067/20-3-20015, υποχρέωση** να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1), έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, **εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και αποκτά πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα, φορολογούμενο με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. βάσει κλιμακίων ή αυτοτελώς) ή απαλλασσόμενο, ανεξάρτητα από το αν είναι εξαρτώμενο μέλος ή όχι.**

Περαιτέρω το ποσό των τόκων που είχε, ενεργοποιεί τη διάταξη της περ. θ' της παρ. 1 του άρθρου 31 για την ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 3.000 ευρώ.

Οπότε καλείται να φορολογηθεί για το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα 3.000 ευρώ (80 + 2920) που είναι και το όριο εισοδήματος για τα προστατευόμενα πρόσωπα κατά το άρθρο 11 του ΚΦΕ.

β) Συνεπώς:

Εισόδημα από τόκους: 80,00 (κωδικοί 667-668 πίνακας 4Δ1-εισόδημα από κεφάλαιο)

Σύνολο εισοδημάτων: 80,00

Τεκμήρια: 3.000,00 (μόνο η ελάχιστη)

Προστιθέμενη διαφορά: 2.920,00.

Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη (3.000,00) εφαρμόζεται γιατί ο φορολογούμενος έχει πραγματικό εισόδημα από τόκους.

Η προστιθέμενη διαφορά (2.920,00 ευρώ θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών, επειδή (με την νέα ρύθμιση) έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (από τόκους) και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.

Επομένως φορολογούμενο το εισόδημα της προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίων 2.920 ευρώ (3.000 -80 ευρώ) από μισθωτές υπηρεσίες, (2.920X22%= 624,40 ευρώ) θα ισχύσει η έκπτωση του φόρου 2.100 ευρώ, με υποχρέωση προσκόμισης δαπανών (κωδ. 49), και δεν θα προκύψει φόρος.

γ) ο γονέας μπορεί να τον συμπεριλάβει ως προστατευόμενο μέλος στον πίνακα 9 της δήλωσης (Ε1), με βάση τις διατάξεις του άρθρου 11 του ΚΦΕ Ν. 4172/2013 αφού το συνολικό φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ .

Φορολογούμενος με αμοιβές από περιστασιακή εργασία:

Παράδειγμα:

Φορολογούμενος στο 2014 είχε εισπράξει για έκτακτες αμοιβές (π.χ. διανομή διαφημιστικών φυλλαδίων και από συμμετοχή σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας) το ποσό 7.500 ευρώ, με αποδείξεις επαγγελματικής δαπάνης (τίτλο κτήσης), που εξέδωσαν οι καταβάλλοντες τις αμοιβές, με παρακράτηση φόρου 1.500 ευρώ (7.500X 20%), έναντι του οφειλόμενου με τις γενικές διατάξεις φόρου. Με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία βεβαιώσεων που απέστειλαν στη Δ.ΗΛΕ.Δ., οι καταβάλλοντες τις παραπάνω αμοιβές έχουν προσυμπληρωθεί τα εισοδήματα και οι παρακρατηθέντες φόροι στους αντίστοιχους κωδικούς των πινάκων της δήλωσης (**κωδ. 403**) και ο φόρος στον κωδικό **605**.

Το ποσό αντικειμενικής του δαπάνης διαβίωσης για το 2014 ανέρχεται σε 9.500 ευρώ, (3.000 ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης, καθόσον συντρέχει η περ. θ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ- 4172/2013 γιατί «δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα» και 4.500 ευρώ λόγω αυτοκινήτου και ιδιοκατοίκησης).

Υποχρεούται να υποβάλει δική του δήλωση, γιατί σύμφωνα με το άρθρο 67 του ΚΦΕ-ν.4172/2013 και την πολ.1067/20-3-20015, υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1): έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και αποκτά πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα, φορολογούμενο με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. βάσει κλιμακίων ή αυτοτελώς) ή απαλλασσόμενο, ανεξάρτητα από το αν είναι εξαρτώμενο μέλος ή όχι.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι πως θα φορολογηθεί με το πραγματικό εισόδημα των 7.500 ευρώ,, Επίσης το ερώτημα είναι ότι αν δεν μπορεί να καλύψει τη δαπάνη με βάση το άρθρο 34 του ΚΦΕ-Ν. 4172/2013, (π.χ. από ανάλωση κεφαλαίου - κωδ.781έως 788 του πιν. 6 της δήλωσης), πως θα φορολογηθεί η προστιθέμενη διαφορά των 2.000 ευρώ (9.500 – 7.500 το πραγματικό εισόδημα).

Σύμφωνα με την παραπάνω τροπολογία, « Όταν το **πραγματικό εισόδημα των φορολογουμένων κατά το φορολογικό έτος 2014 δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ και το τεκμαρτό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των εννιά χιλιάδων πεντακοσίων (9.500) ευρώ και εφόσον αυτοί δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για την οποία απαιτείται η υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών ή ατομική αγροτική δραστηριότητα, το εισόδημα αυτό εξαιρουμένου του εισοδήματος από κεφάλαιο και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων της παρ.1 του άρθρου 15.**

Εάν το πραγματικό εισόδημα της προηγούμενης παραγράφου υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ το υπερβάλλον ποσό φορολογείται με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας»

Άρα στο συγκεκριμένο παράδειγμα:

Από το πραγματικό εισόδημα των 7.500 ευρώ, το ποσό 6.000 ευρώ θα φορολογηθεί με την **κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων της παρ.1 του άρθρου 15** και το υπερβάλλον ποσό 1.500 (7.500- 6.000) θα φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Περαιτέρω, θα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 34, (βλ. πιο πάνω) και η προστιθέμενη διαφορά των 2.000 ευρώ, αν δεν μπορεί να καλυφθεί με βάση το άρθρο 34 του ΚΦΕ-Ν. 4172/2013, (π.χ. από ανάλωση κεφαλαίου), θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων της παρ.1 του άρθρου 15, επειδή το μεγαλύτερο ποσό εισοδήματος προέρχεται από μισθωτή εργασία.

Κατά συνέπεια:

- ✓ με την κλίμακα των μισθωτών θα υπαχθεί το ποσό 8.000 (6.000 πραγματικό +2.000 προστιθέμενη διαφορά) και
- ✓ με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το υπερβάλλον ποσό 1.500 (7.500-6.000).

Οπότε έχουμε:

για το εισόδημα Μ.Υ φόρος: $8.000 \times 22\% = 1.760,00$ ευρώ

αφαιρείται η έκπτωση - 2.100,00

οφειλόμενος φόρος 0,00

για το εισόδημα επιχειρηματικής

δραστηριότητας: $1.500 \times 26\% = 390,00$

Μείον ο φόρος που παρακρατήθηκε -1.500,00

Φόρος για επιστροφή 1.110,00